

Lékařská péče v České republice

Lékaři

Praktický lékař (na Ukrajině známý jako rodinný lékař)

V České republice se doporučuje, aby měl každý svého **praktického lékaře** (není to povinnost). Dítě do 19 let je registrováno u praktického lékaře pro děti a dorost. Od 14 let ho sice může registrovat i praktický lékař pro dospělé, v praxi se to však děje výjimečně. Lékař rozhoduje o vyšetřeních, zákrocích a léčbě dle svého uvážení a také vydává **doporučení** (tzv. žádanky) k ostatním specialistům. Lékař vám rovněž napíše žádanky na rentgen, CT, laboratorní odběry krve či jiné specializované diagnostické vyšetření.

Oficiálně není nutné mít žádanku ani na jakémkoliv vyšetření **specialistou**. Je to však velmi vhodné a předejde se tím možným nedorozuměním, neboť někteří specialisté žádanku důsledně požadují. Praktický lékař totiž specialistu v rámci vystaveného doporučení informuje, co přesně potřebuje vyšetřit a za jakým účelem; případně uvede i jeho anamnézu. Někteří specialisté vás sice mohou vzít i bez žádanky, ale je lepší se o takovém postupu poradit se svým praktickým lékařem. Bez doporučení praktického lékaře můžete jít například k zubaři či gynekologovi.

Lékař poskytuje preventivní prohlídky, které jsou hrazeny ze zdravotního pojištění. Jejich součástí jsou také některé screeningové programy, např. vyšetření prsou u žen nad 45 let nebo test ze stolice nebo vyšetření tlustého střeva u lidí nad 50 let věku. Nepředepsaná vyšetření nebo také posudky jsou zpoplatněny, např. vyšetření před vstupem do zaměstnání nebo k řízení auta. Jejich ceník je vyvěšen v ordinaci lékaře nebo na jeho webových stránkách. Pokud si nejste jisti, lékaře se zeptejte.

NA CO MÁM NÁROK, KDYŽ JSEM POJIŠTĚN/A?

Veřejné zdravotní pojištění pokrývá zdravotní péči, léčbu a diagnostiku, kterou vám **předepíše lékař**. Veškerá vyšetření na vlastní žádost si pacient hradí sám. Dopláci se také za některé léky a zdravotnické pomůcky.

JAK ČASTO MOHU MĚNIT PRAKTICKÉHO LÉKAŘE?

Jako pacient máte právo si vybrat lékaře a zdravotnická zařízení, která mají smlouvu s vaší zdravotní pojišťovnou. Praktického lékaře, gynekologa a zubaře si můžete změnit nejdříve po **třech měsících** od předchozí registrace.

Všeobecně je lékařů (především praktických lékařů pro děti a dorost, psychologů a psychiatrů) v České republice nedostatek, proto jsou obvyklé dlouhé čekací lhůty. Pokud má lékař, kterého si zvolíte, naplněnou kapacitu, může vás odmítnout. Pokud jde ale o nutnou a neodkladnou péči (tj. úraz, porod či akutní náhlé onemocnění), ošetření vám odmítnout nesmí.

CO MÁM DĚLAT, KDYŽ NEMOHU NAJÍT PRAKTICKÉHO LÉKAŘE A PEDIATRA PRO SVÉ DÍTĚ?

Kapacity praktických lékařů pro dospělé a praktických lékařů pro děti a dorost jsou omezené. I přesto lze najít lékaře, kteří vás ošetří. Primárně by vám měla pomoci zdravotní pojišťovna, u které jste pojištěni. Obrátit se můžete také na tyto kontakty:

- Webovou zdravotnickou poradnu, která nabízí chat, poradenství v ukrajinštině a propojení s vhodným lékařem:

<https://app.ulekare.cz/uk/poradna/dlya-ukrayiny?dfn=ukrajina-uk&step=1>

- Ministerstvo zdravotnictví doporučuje hledání lékaře přes oficiální formulář: <https://nedostupnapece.mzcr.cz/>

Formulář je přeložen do ukrajinštiny. Z tohoto formuláře ministerstvo zjišťuje informace o nedostupnosti zdravotní péče.

Očkování

V České republice mají lidé s trvalým pobytem povinnost podrobit se očkování. Rodiče mají povinnost nechat své děti očkovat dle platného očkovacího kalendáře u dětského lékaře, ale v případě odmítnutí nemá být rodina stíhána. Očkování je vyžadováno před nástupem do mateřské školy nebo před odjezdem na zotavovací akci (letní tábory apod.).

Více informací o vakcínách pro děti najdete zde:

<https://www.nzip.cz/clanek/215-ockovaci-kalendar-pro-deti>

Očkování dospělých, např. proti tetanu, zajistí jejich praktický lékař. Očkování proti tetanu je jediné povinné očkování u dospělých v ČR. Kromě povinných očkování existují i očkování dobrovolná, která ale hradí zdravotní pojišťovna: u dětí např. očkování proti pneumokokům, meningokokům nebo HPV virům, u dospělých například proti klíšťové encefalitidě (nad 50 let) nebo chřipce (nad 65 let). Nepovinné, ale hrazené a doporučené je také očkování proti infekci Covid 19.

Zubaři

K zubaři se můžete objednat sami, bez doporučení / žádanky praktického lékaře.

NA JAKÉ ZUBNÍ OŠETŘENÍ MÁM NÁROK ZE ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ? A CO SE PLATÍ?

Odpovědi najdete na: <https://www.vzp.cz/pojistenci/informace-a-zivotni-situace/stomatologicka-pece>

CO MÁM DĚLAT, KDYŽ NEMOHU NAJÍT ZUBAŘE?

Pokud hledáte zubaře s volnou kapacitou nebo seznam zubní pohotovostní služby, navštivte stránky VZP: <https://www.vzp.cz/o-nas/nejcasteji-resite/otazka/muze-mi-vzp-pomoci-s-hledanim-zubare>

nebo web České stomatologické komory: <https://www.dent.cz/zubni-lekari>.

Návštěva psychologa

Duševní zdraví je stejně důležité jako zdraví fyzické. V české společnosti se v poslední době podařilo psychické potíže i psychická onemocnění velmi výrazně odtabuizovat a návštěva u psychologa či psychiatra už není příčinou sociální stigmatizace. Lékaři jsou nadto vázáni lékařským tajemstvím a informace o zdraví pacienta nesmí nikomu poskytnout; dokonce ani vašemu zaměstnavateli nebo vaší rodině. Nehrozí tedy riziko, že by kvůli psychické nemoci někdo přišel o práci nebo byl vyloučen ze školy.

Kontakty na profesionální pomoc

Pomoc po telefonu (platíte pouze za volání)

Linka psychologické podpory IOM pro Ukrajince v ČR
+420 800 050 770 (po – ne, 9 – 19 hod.)

Infolinka Charita ČR
+420 731 432 431 (po – pá, 9 – 13 a 14 – 18 hod.)

psychosociální podpora

Ukrajinský portál o duševním zdraví:
<https://www.mh4u.in.ua/phones/>

Národní ústav duševního zdraví

tel. +420 283 088 161 (psychiatrická pomoc)
ambulance@nudz.cz

Na tuto adresu napište v ukrajinštině, co vás trápí, a připojte foto osobního dokladu a dokladu o zdravotním pojištění.

Doporučení, jak se chovat u lékaře

Lékařské povolání je v české společnosti velice respektované. Vzájemná úcta, slušnost, respekt a důvěra se očekávají od lékaře i pacienta. Poté, co vás lékař vyslechne a učiní příslušná vyšetření, rozhoduje o léčbě sám; není zvykem mu zasahovat do jeho kompetence.

- K většině lékařů v ČR je třeba se **dopředu objednat**, často i pokud máte akutní problém. Lékaři ošetřují v domluvený termín v ordinační době.
- U lékaře nebo ve zdravotnickém zařízení je třeba předložit **průkaz zdravotní pojišťovny** nebo **náhradní doklad o zdravotním pojištění**.
- Na prohlídky noste **všechny zprávy od lékařů** (zprávy z předchozích vyšetření, od specialistů i diagnózy z Ukrajiny). Vyšetření lékaři také usnadníte, pokud s sebou budete mít vyplněný anamnestický dotazník: <https://lekariproukrajinu.cz/wpcontent/uploads/2022/05/anamnesticky-dotaznik-sanofi.pdf>.
- Když se objednáte k lékaři, a termín se vám nehodí, je důležité **se omluvit předem, že nemůžete přijít**, a dohodnout si jiný čas.

CO MÁM DĚLAT, KDYŽ SE NEDOMLUVÍM ČESKY?

Můžete se obrátit na interkulturní pracovníky, kteří vás zdarma k lékaři doprovodí a poskytnou vám tlumočení a odbornou podporu. Tlumočení si objednejte zde: <https://metropolevsech.eu/cs/kontakty/seznam-interkulturnich-pracovniku/>

Informace o českém zdravotnickém systému, tlumočení během ošetření i základní psychologickou pomoc zajišťuje linka + 420 226 20 1221 - Zdravotnické informace pro občany Ukrajiny, volba č. 2 pro ukrajinsky mluvícího operátora.

Lékařská péče v České republice

CZ

Informace jsou platné k 31. 12. 2023.

Tento leták vznikl ve spolupráci Magistrátu HMP a UNICEF.

unicef
pro každé dítě

PRA
PRA
PRA
GUE
GA
G